

نقش رویکردهای تدریس خلاق در ارزشیابی یادگیری دانش آموزان در مدارس کیفی

احترام هدایتیان شیرازی^۱، فاطمه پرسته قمبوانی*^۲، مژگان عبدالهی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر مطالعه نقش رویکردهای تدریس خلاق در ارزشیابی یادگیری دانش آموزان در مدارس کیفی می باشد که از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری پژوهش معلمان و دانش آموزان مدارس ابتدایی کیفی استان البرز و استان تهران می باشد که ۵۱ نفر از معلمان و ۱۰۰ نفر از دانش آموزان مدارس فوق به روش نمونه گیری در دسترس در پژوهش شرکت نمودند. ابزار پژوهش حاضر پرسشنامه محقق ساخته مشتمل بر ۴۴ سوال در ۴ بعد "زمان دادن و حمایت از ایده‌ها"، "سرزندگی پویایی- شادمانی و شوخ طبعی"، "چالش، تضاد و خطر پذیری" و "مباحثه، آزادی- اعتماد و اطمینان" می باشد. روایی صوری پرسشنامه ضمن تایید متخصصین موضوعی، با ضریب بارلت-کایزر و مایر اوکلین ۰/۸۶ محاسبه گردید و پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۰۶ گزارش و تایید شد. همچنین از کارنامه های توصیفی دانش آموزان، برای توصیف عملکرد و ارزشیابی یادگیری دانش آموزان مدارس کیفی در طی نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ استفاده شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS24 و با استفاده از آزمون های ضریب همبستگی پیرسون (پس از بررسی نرمال بودن داده ها و یکسانی واریانس ها) و همچنین رگرسیون خطی مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد رویکردهای تدریس خلاق با ارزشیابی یادگیری دانش آموزان رابطه دارد و در ابعاد چهارگانه آن به ترتیب به میزان ۲۳ درصد، ۶۴ درصد، ۱۴ درصد و ۱۵ درصد نقش دارند. از این حیث پیشنهاد می شود علاوه بر توسعه مدارس کیفی، از اهداف و روش های تدریس و مدیریت برای بهبود مدارس کشور و ارتقا یادگیری و بهبود عملکرد دانش آموزان استفاده گردد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی یادگیری دانش آموزان، رویکردهای تدریس خلاق، مدارس کیفی.

مقدمه:

^۱دانش آموخته ی کارشناسی ارشد آموزش ابتدایی، گروه علوم تربیتی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

(eliheydayat@gmail.com)

^۲گروه علوم تربیتی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران. نویسنده مسئول: (Fatemeh.parasteh@yahoo.com.sg)

^۳گروه علوم تربیتی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران. (Mabdollahi49@gmail.com)

در نظام آموزشی دانایی محور، هدف، تربیت شهروندی است که بتواند با اشتیاق درونی به یادگیری پرداخته و مسائل و مشکلات خود را به کمک آن حل و فصل نماید (میرحسینی و همکاران، ۱۴۰۰). در واقع انسان از طریق یادگیری با تحولات جدید و پیوسته، هماهنگ می‌شود و به حل مشکلات می‌پردازد (اکبری پور، ۱۳۹۹). به همین دلیل است که یادگیری و شرایط آن از اهمیت زیادی برخوردار است (میرحسینی، و همکاران، ۱۴۰۰). اینکه شرایط مناسبی برای یادگیری بهتر فراهم شود، همواره دغدغه بسیاری از دست‌اندرکاران آموزش و پرورش بوده است، و به همین منظور مدارس متنوع و گوناگونی برای پاسخ دهی به این نیاز دانش‌آموزان در ایران و سایر نقاط جهان تاسیس شد. یکی از این گونه مدارس، مدارس کیفی یا مدارس بدون شکست می‌باشد. این مدارس که بر مبنای تئوری انتخاب فعالیت می‌کنند، در تلاش هستند تا بتوانند شرایط بهتری را برای یادگیری فراهم کنند. آنچه مسلم است اینکه در مدرسه باید به پنج نیاز اساسی دانش‌آموزان توجه شود. این پنج نیاز عبارتند از: نیاز به شهرت و قدرت، نیاز به آزادی و خودمختاری، نیاز به عشق و محبت، نیاز به بقا و نهایتاً نیاز به تفریح. عدم توجه به هر یک از این پنج نیاز در دانش‌آموز احساس ناخرسندی ایجاد کرده و این احساس مخل پیشرفت‌های اوست. در مدرسه کیفی تلاش معلم و همه دست‌اندرکاران مدرسه بر این است که به این نیازها پاسخ درست و مناسب داده شود. در این مدارس به شایستگی‌ها و کفایت‌های دانش‌آموز نمره داده می‌شود، آن هم نمره‌ای که مورد رضایت دانش‌آموز باشد. وقتی شرایط به این ترتیب برای یادگیری دانش‌آموز فراهم می‌شود یادگیری بهتر اتفاق افتاده و هم معلم و هم دانش‌آموز از نتایج فعالیت‌های خود در فرآیند یاددهی یادگیری رضایت بیشتری دارند و این امر میسر نخواهد شد مگر آنکه معلم با استفاده از روش‌های تدریس خلاق، دانش‌آموز را برای حضور فعال در کلاس تشویق و ترغیب کند (رسولی و همکاران، ۱۳۹۹).

ویلیام گلاسر^۱ یکی از اندیشمندان حوزه روانشناسی پس از سال‌ها مطالعه و بیان نظریه تئوری انتخاب به این نتیجه رسید که اگر دست‌اندرکاران امر آموزش و پرورش در پی دستاوردهای شگرف هستند و می‌خواهند دانش‌آموزان مسئولیت‌پذیر باشند و بخواهند که یاد بگیرند، می‌توانند با استفاده از تئوری انتخاب در آموزش و فرآیند یادگیری، تغییرات اساسی در دانش‌آموزان ایجاد کنند و به آنها فرصت داده تا خود شایستگی‌هایشان را کشف کرده و آنها را به سطوح بالاتری نیز ارتقا دهند. یکی از مهم‌ترین مسائلی که ویلیام گلاسر در امر آموزش مطرح می‌کند، این است که آموزش و تربیت موفق بر روابط خوب استوار است (علی‌صاحبی، ۱۴۰۰ ص ۱۳). او معتقد است ترس زمین‌شوری است که هیچ گیاهی در آن رشد نخواهد کرد (آلبوگیب و همکاران، ۱۳۹۹). آنچه در روابط بین معلم و شاگرد مهم است این است که دانش‌آموز نه بخاطر ترس از معلم و بازخوردهای منفی او تلاش کند، بلکه بکوشد زیرا خود را لایق بهترین‌ها می‌داند و همین است که باعث تقویت عزت نفس و در پی آن ایجاد و ارتقا اعتماد به نفس در دانش‌آموزان خواهد شد.

امروزه روش‌های تدریس متنوعی مطرح شده که هر یک به نوعی دانش‌آموز را در فرآیند یادگیری درگیر کرده و این حس را به او القا می‌کند که خود باید مسئولیت یادگیری خود را بر عهده بگیرد. در این میان نقش معلم به عنوان مهم‌ترین تاثیرگذارترین عنصر بیشتر خودنمایی می‌کند. بررسی‌ها نشان داده که تاثیرگذارترین شاخص‌های آموزشی برای تدریس در کلاس، خلاق بودن معلم و داشتن خلاقیت و ایده‌پردازی برای تدریس است که با مطالعه و بالا بردن توانمندی‌های معلم امکان‌پذیر خواهد بود. یکی از عواملی که مانع پیدایش خلاقیت و رشد و پرورش آن در فضای آموزش و پرورش است، عدم آگاهی معلمان نسبت به اهمیت و ضرورت این امر می‌باشد (قنبری نومندانی و همکاران، ۱۳۹۷).

^۱: William Glasser

طبیعتا پس از آموزش توسط معلمان با روش های تدریس اتخاذ شده، ارزشیابی یادگیری از دانش آموزان نیز مهم می نماید. در واقع ارزشیابی از دیرباز تا کنون در ایران و بسیاری از کشورهای دنیا از مهمترین بخش های فرایند یاددهی-یادگیری دغدغه بسیاری از اندیشمندان این حوزه شده است (اکبری پور، ۱۳۹۹). البته ارزشیابی و نحوه آن نیز می تواند تاثیرات مثبت و منفی بر فرایند یادگیری داشته باشد. شاید رایج ترین سبک ارزشیابی در سیستم های آموزشی، امتحان و تخصیص نمره به دانش آموزان است که در این حالت می توان گفت که یکی از ملموس ترین آثار منفی از ارزشیابی به سبک نمره، اضطرابی است که همه دانش آموزان آن را بارها و بارها به اشکال مختلف تجربه کرده اند.

از دهه هفتاد قرن بیستم میلادی، این موضوع که ارزشیابی در خدمت یادگیری باشد و نه وسیله ای برای قضاوت و ایجاد محرومیت، تغییراتی در نظام ارزشیابی بسیاری از کشورها ایجاد کرد که ایران نیز از این قاعده مستثنی نبود (بیگی و همکاران، ۱۴۰۰). چرا که تا قبل از ارزشیابی به سبک و سیاق جدید که همان ارزشیابی کیفی توصیفی است، ارزشیابی در ایران منوط به کسب نمره های بود که بیشتر اوقات سرنوشت یک انسان را به بدترین شکل ممکن تغییر می داد. در سال ۱۳۸۱ طرحی با هدف بهبود وضعیت تحصیلی و ارزشیابی و افزایش بازدهی دانش آموزان و کاهش تنش های روانی و استرس در آن ها با عنوان طرح ارزشیابی کیفی توصیفی به طور آزمایشی در چندین استان کشور به اجرا گذاشته شد و با مطالعات و تحقیقات فراوان و بررسی معایب و مزایای اجرای این طرح، در سال ۱۳۸۷ تصمیم به اجرای کامل این طرح در سطح ملی و فراگیر در مقطع ابتدایی گرفته شد (مرتضوی و همکاران، ۱۳۹۹). با این وجود، در حال حاضر و با گذشت بیش از دو دهه از اجرای این طرح، بررسی ها نشان می دهند که انتظارات پیش بینی شده از این طرح، برآورده نشده و با این توجیه، همه ساله کلاس های آموزشی متعددی برای معلمان ابتدایی جهت آشنایی با طرح ارزشیابی توصیفی برگزار می گردد (مرتضوی و همکاران، ۱۳۹۹). غافل از اینکه ریشه مشکلات آموزشی در منسجم نبودن تدابیری است که هر روز در ادارات، بخشنامه و در مدارس، به دلیل نبود بستر و امکانات کافی، به صورت ناقص اجرا شده و ثمره ای جز عدم کسب نتایج درست در بر نداشته است. مطالعات نشان می دهد جایگزین شدن ارزشیابی کیفی توصیفی نیاز به تغییر دیدگاه و نظر معلمان نسبت به عمل دانش آموزان در کلاس و توجه به طیف وسیعی از توانمندی های دانش آموزان است و برای اینکه بتوانند به فعالیت های یادگیری دانش آموزان در کلاس به صورت کیفی بنگرند باید ابزار کیفی در دسترس داشته باشند و نمی توان مانند گذشته و با استفاده از ملاک های منسوخ شده ارزشیابی کمی، دانش آموزان را مورد ارزشیابی کیفی قرار داد (مرتضوی و همکاران، ۱۳۹۹).

یکی از راه های بهبود فرایند یاد دهی - یادگیری، تبدیل ارزشیابی به عنوان فرصتی جدید برای یادگیری است و این محقق نمی شود، مگر اینکه ساختار فضای آموزش و در کنار آن ارزشیابی به سمت کشف شایستگی های دیگری از دانش آموز برود. شایستگی هایی فراتر از کسب نمره خیلی خوب و یا بیست در پایان دوره آموزشی. هنگامی که دانش آموز موفقیت های مدرسه ای خود را نتیجه میزان تلاش خود بداند و نه نتایجی که کسب کرده، عزت نفس بیشتری دارد و در نتیجه اضطراب کمتری را در مدرسه تجربه می کند (نورمن بربر، ضیایی مویده، ۱۴۰۲).

در پی ایجاد چالش های جدید، عده ای از صاحب نظران حوزه تعلیم و تربیت با تفکر و پژوهش های بسیار دریافته اند، در حال حاضر راه نجات از شرایط موجود، ایجاد سبکی نوین از آموزش و ارزشیابی در نظام آموزشی کشور است که با استفاده از آموزه های ویلیام گلاسر که مبدع روش جدیدی در روانشناسی به نام واقعیت درمانی بر اساس تئوری انتخاب است فضایی برای افزایش کیفیت و بهره وری آموزشی در کلاس های درس فراهم شود تا دانش آموزان خود مسئول یادگیری خود شوند تا به این ترتیب نتایج بهتری از فعالیت های یادگیری خود در کلاس کسب کنند و این شرایط در مدارس با عنوان مدارس کیفی نسبت به سایر مدارس بیشتر فراهم و امکان پذیر خواهد بود (فردوسی، ۱۳۹۵).

در مدرسه کیفی دانش آموز بدون کنترل بیرونی و به خواست و تلاش خود یاد می‌گیرد و از هرآنچه آموخته است بدون هیچ گونه تنش روانی و استرس و اضطراب ناشی از عدم موفقیت در ارزشیابی‌ها مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد. این گونه مدارس که در آمریکا به نام مدارس بدون شکست معروفند، گام‌های خوبی در جهت از بین بردن استرس و اضطراب ناشی از ارزشیابی برداشته شده است. در این گونه مدارس، اساس روابط بین معلم و شاگرد روابط انسانی است و همه دانش‌آموزان چه دانش‌آموزان با شایستگی‌های فراوان و چه دانش‌آموزان با حداقل شایستگی، شایسته احترام و اعتماد هستند. تاکید این گونه مدارس بر شایستگی کلی در یادگیری است. مدرسه کیفی مدرسه‌ای است که در آن همه کلاس‌ها به روش کیفی اداره می‌شود.

اینجا منظور از روش کیفی روشی است که در آن همه فعالیت‌های معلم و دانش‌آموزان با کیفیت بالا در حال انجام است. در این مدرسه مشکلات انضباطی خاصی وجود ندارد، زیرا دانش‌آموزان خود دریافته‌اند که تنها خودشان هستند که مسئول رفتارشان هستند و اگر دوست ندارند که مورد بی‌احترامی قرار بگیرند، باید فعالیت‌هایی در حد کفایتشان انجام دهند. منظور از کیفیت در روابط بین معلم و شاگرد در این مدارس این است که معلم همواره باید بکوشد تا رابطه خوب و قوی خود را با دانش‌آموزان همچنان قوی و محکم نگاه دارد به این ترتیب سخت‌ترین مشکلات در مدرسه حل خواهند شد (صاحبی، ۱۴۰۰).

باید گفت با توجه به اهمیت شناخت مدارس کیفی و استفاده از رویکردهای تدریس خلاق در این مدارس، این پژوهش به بررسی نقش رویکردهای تدریس خلاق در ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی می‌پردازد.

پرداختن به موضوع مدارس کیفی و ارزشیابی یادگیری به تعداد محدودی موضوع پژوهش محققان بوده که نتایج این پژوهش می‌تواند تا حدی ضعف موجود در این مطالعات را برطرف نماید. از جمله مطالعات فوق می‌توان به پژوهش (قاسمی و همکاران، ۱۴۰۱) تحت عنوان تبیین رویکرد معلمان به تدریس بر اثر هیجانات پیشرفت معلمان و خلاقیت هیجانی آنان (مجله مطالعات آموزش و یادگیری) اشاره نمود. جامعه آماری پژوهش، معلمان شهرستان‌های پارسین، عسلویه و تعداد دیگری از شهرستان‌های استان هرمزگان و بوشهر بودند که به روش تصادفی - طبقه‌ای در پژوهش شرکت کردند. نتایج پژوهش فوق نشان داد که معلمان برای موفقیت در برقراری ارتباط درست و منطقی با دانش‌آموزان باید به رویکردهای مختلف تدریس و مهارت‌های لازم برای داشتن تدریس مسلط و با کیفیت آگاهی داشته باشند تا بتوانند در موقع لزوم از هر یک از مهارت‌ها و رویکردها به تناسب و فراخور دانش‌آموزان استفاده کنند.

پیشینه پژوهش

گودرزی سرخی و همکاران، (۱۴۰۰) طی پژوهشی با عنوان اثر بخشی مدل آموزشی الگوی ساختن‌گرایی بر توانایی حل مساله دانش‌آموزان (مجله مطالعات ناتوانی) از نوع نیمه آزمایشی، با استفاده از پیش‌آزمون و پس‌آزمون و پرسشنامه سبک‌های حل مساله از بین تمام دانش‌آموزان دختر پایه ششم ناحیه یک شهرستان ساری به روش تصادفی خوشه‌ای، به این نتیجه رسیدند که استفاده از روش حل مساله نقش بیشتری در موفقیت دانش‌آموزان دارد، زیرا باعث می‌شود معلم نقش تسهیل‌گری داشته و مسئولیت اصلی بر عهده دانش‌آموز می‌باشد.

جهان دیده و سعدی پور، (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان مقایسه اثربخشی روش تدریس همیاری و کاوشگری بر خلاقیت دانش‌آموزان دختر پایه پنجم ابتدایی (پژوهشی در برنامه ریزی درسی) به بررسی دو روش تدریس همیاری و کاوشگری پرداخته و در نهایت به تاثیر هر یک از این دو روش بر خلاقیت دانش‌آموزان پایه پنجم و مقایسه آنها پرداخته اند و به

نتایج قابل توجهی دست یافتند. از نتایج قابل ذکر در این پژوهش می‌توان به این مطلب اشاره کرد که روش تدریس کاوشگری باعث فعال کردن دانش آموزان در فرآیند یاددهی - یادگیری شده و از طرف دیگر باعث رشد و تقویت مهارت‌های اجتماعی از قبیل ابراز عقیده - گوش دادن و کمک کردن به دیگران برای رسیدن به اهداف آموزشی و تقویت یادگیری می‌شود. آنها همچنین دریافته‌اند که خلاقیت دانش آموزان با استفاده از روش کاوشگری افزایش می‌یابد.

میر حسینی و همکاران (۱۴۰۰) طی پژوهشی با عنوان آموزش تئوری انتخاب بر افزایش سلامت روان و خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان دختر دبیرستانی (دو فصلنامه مطالعات روان شناختی نوجوان و جوان) با روش نیمه آزمایشی و از طریق پیش آزمون و پس آزمون به این نتیجه رسیدند که سلامت روان از مهم ترین ابعاد وجودی انسان است که بسیار مورد توجه روانشناسان می‌باشد و یکی از عوامل موثر بر سلامت روان دانش‌آموزان خودکارآمدی تحصیلی است که با استفاده از آموزه های ویلیام گلسر و استفاده از تئوری انتخاب در مدارس خودکارآمدی دانش‌آموزان افزایش یافته و در نتیجه عزت نفس آنان حفظ می شود که این خود باعث حفظ سلامت روان دانش‌آموزان خواهد شد.

مجید گلنوزا^۱ و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهشی با عنوان مدارس با کیفیت از یک آموزش پالیسی یادگیری ، و تاثیر تفکر خلاق دانش آموزان در یادگیری زبان خارجی، به این نتیجه رسیدند که تفکر انتقادی، توانایی تفکر منطقی، جهان بینی همراه با مهارت و تفکر آزاد و مستقل، تحلیل، مقایسه و تفسیر افکار و بحث و حفاظت از افکار و عقاید را به دنبال دارد. و ما باید از دوران دبستان به ایجاد و تقویت تفکر انتقادی در دانش آموزان بپردازیم.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی است زیرا با هدف بررسی نقش رویکردهای تدریس خلاق در ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی می‌پردازد. همچنین از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد، زیرا نقش استفاده از رویکردهای تدریس خلاق را بر یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی مورد بررسی قرار می‌دهد. ضمن اینکه از نظر روش گردآوری داده ها، کمی است زیرا با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر پرسشنامه استاندارد تدریس خلاق و کارنامه های کیفی توصیفی دانش‌آموزان مدارس کیفی به جمع آوری اطلاعات مورد نیاز پرداخته شده است. جامعه آماری این پژوهش معلمان مدارس کیفی می‌باشند که نمونه به صورت هدفمند از دو مدرسه کیفی دخترانه ابتدایی در استان البرز و یک مدرسه کیفی پسرانه در تهران در پژوهش شرکت نمودند (۵۱ نفر معلم و ۱۰۰ نفر دانش‌آموز).

برای نمونه‌گیری در این پژوهش از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شده است. زیرا فقط به بررسی نقش رویکردهای تدریس خلاق در مدارس کیفی می‌پردازد. از بین مدارس کیفی که در کل کشور تاسیس شده، محقق به سه مدرسه دسترسی داشته است. برای نمونه‌گیری از بین مدارس کیفی که در کشور تاسیس شده است، یک دبستان پسرانه غیر دولتی کیفی در تهران و دو دبستان دخترانه غیر انتفاعی کیفی در استان البرز انتخاب شده‌اند.

ابزار این پژوهش پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر پرسشنامه استاندارد تدریس خلاق شامل ۴۴ سوال در چهار بعد "زمان دادن و حمایت از ایده‌ها"، "سرزندگی پویایی - شادمانی و شوخ طبعی"، "چالش، تضاد و خطر پذیری" و "مباحثه، آزادی- اعتماد و اطمینان" به بررسی مولفه‌های تدریس خلاق در مدارس کیفی می‌پردازد. این پرسشنامه با استفاده از مقیاس لیکرت به صورت پاسخ‌های پنج گزینه‌ای شامل: کاملاً مخالفم - مخالفم - نظری ندارم - موافقم و کاملاً موافقم طراحی شده است که به ترتیب دارای نمرات ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ می‌باشند. همچنین از کارنامه‌های کیفی توصیفی که با

¹ :Majidova Gulnoza

عبارت‌های توصیفی خیلی خوب، خوب، قابل قبول و نیازمند به تلاش، که همان کارنامه توصیف عملکرد تصویب شده آموزش و پرورش کشور بوده و به توصیف عملکرد دانش‌آموزان در طی نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ دانش‌آموزان مدارس کیفی پرداخته شده، استفاده شده است. روایی پرسشنامه فوق، با استفاده از نظرات متخصصان موضوعی به تایید رسیده است. ضمناً از ضریب بارتلت KMO نیز بهره گرفته شده که نتایج آن در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

جدول ۱- بررسی ضریب بارتلت (KMO)

ضریب کایزر مایر-اولکلین	۰/۸۶
آزمون بارتلت (خی دو)	۱۱۲۸/۷۰۷
درجه آزادی	۷۴۱
سطح معنا داری	۰.۰۰۰

معیار کایزر-مایر-اولکلین ۰/۸۶۰ را نشان می‌دهد و بنابراین این مولفه‌ها و سئوال‌ها تقریباً مناسب برای تحلیل عاملی هستند. طبق آزمون صورت گرفته براساس آماره بارتلت مقدار ۱۱۲۸/۷۰۷، معنی‌دار بوده و نمی‌توان آن را صفر در نظر گرفت. زیرا مقدار **p-value** تقریباً صفر و کوچکتر از **احتمال خطای نوع اول** (در اینجا ۰.۰۵) است. لذا بزرگ بودن این مقدار نشان دهنده قدرت یا بهبود درجه پیش بینی هر متغیر توسط سایر متغیرها است که در عین حال مجموع خطا آن نیز ناچیز است. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ بر اساس جدول ۲ محاسبه گردید.

جدول ۲- ضریب آلفای کرونباخ

ابعاد	شماره سئوال‌ها	تعداد سئوال‌ها	ضریب آلفای کرونباخ	وضعیت
زمان دادن و حمایت از ایده‌ها	۶-۱۵-۱۶-۱۷-۲۱-۲۲-۲۸- ۲۹-۳۱-۳۷-۳۹-۴۰	۱۲	۰/۷۴۳	مطلوب
سرزندگی-پویایی-شادمانی و شوخ طبعی	۳-۴-۵-۸-۱۰-۱۳-۴۱-۴۲- ۴۳-۴۴	۱۰	۰/۷۷۷	مطلوب
چالش-تضاد و خطر پذیری	۲-۳۰-۳۴-۳۵-۳۶-۳۸	۶	۰/۸۰۵	مطلوب
مباحثه-آزادی اعتماد و اطمینان	۱-۷-۹-۱۱-۱۲-۱۴-۱۸-۱۹- ۲۰-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶	۱۳	۰/۷۳۳	مطلوب
کل	۱-۴۴	۴۴	۰/۸۰۶	مطلوب

بر اساس نظر کوهن (۱۹۹۵) ضریب آلفای کرونباخ بالاتر ۰/۷ مطلوب بوده و سئوال‌ها از پایایی لازم برخوردارند.

یافته‌های پژوهش

برای بیان یافته های پژوهش، ابتدا در یک جدول اطلاعات جمعیت شناختی معلمان و دانش آموزان بیان می شود و سپس به بیان یافته های توصیفی پرداخته و سپس به تبیین هر یک از یافته ها پرداخته می شود.

جدول ۳- جدول اطلاعات جمعیت شناختی

تعداد	درصد فراوانی	پایه تحصیلی
معلمان زن	۴۹ نفر	۹۶٪
معلمان مرد	۲ نفر	۴٪
دانش آموزان دختر	۷۶ نفر	۷۶٪
دانش آموزان پسر	۲۴ نفر	۲۴٪

جدول ۴- سابقه کار معلمان

سابقه کار	کمتر از ۵ سال	۵-۱۰ سال	۱۱-۱۵ سال	۱۶-۲۰ سال	بیش از ۲۰ سال	کل
فراوانی	۱۱	۱۶	۱۳	۶	۹	۵۱
درصد	۲۲٪	۳۲٪	۲۶٪	۱۲٪	۸٪	۱۰۰٪

جدول ۵- یافته های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	واریانس	کمترین	بیشترین	کجی	کشیدگی
روشهای تدریس خلاق	۱۰۰	۱۹۱/۱۲۰	۱۱/۲۱	۱۲۵/۸۶	۱۶۴	۲۱۸	۰/۰۳۴	-۰/۱۴۹
ارزشیابی (معدل)	۱۰۰	۱۹/۱۶۹	۱/۱۸	۱/۴۰	۱۵	۲۰	-۱/۶۶۹	-۱/۴۴
زمان دادن - حمایت	۱۰۰	۵۲/۶۰	۳/۷۰	۱۳/۷۱	۴۶	۶۰	-۰/۰۹۴	-۰/۹۲۱
سرزندگی-پویایی	۱۰۰	۴۳/۷۸	۳/۲۰	۱۰/۲۹	۳۲	۴۹	-۱/۰۰۵	۱/۳۴۰
چالش-تضاد	۱۰۰	۲۵/۴۰	۲/۷۷	۷/۷۱	۱۷	۳۰	-۰/۵۲۹	۰/۳۷۴
مباحثه-آزادی	۱۰۰	۷۰/۲۲	۴/۲۱	۱۷/۷۶	۶۲	۸۰	۰/۳۴۱	-۰/۳۴۵

یافته های جدول ۵ نشان می دهد میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش روشهای تدریس خلاق (۱۹۱/۱۲۰-۱۱/۲۱)، ارزشیابی (۱۹/۱۶۹-۱/۱۸)، و ابعاد روشهای تدریس خلاق زمان دادن و حمایت (۵۲/۶۰-۳/۷۰) سرزندگی-پویایی (۴۳/۷۸-۳/۲۰)، چالش-تضاد (۲۵/۴۰-۲/۷۷)، مباحثه-آزادی (۷۰/۲۲-۴/۲۱) می باشد و همچنین واریانس و

بیشترین و کمترین مقدار هم مشخص شده است و همچنین کجی و کشیدگی متغیرها نیز در دامنه ۲ تا -۲ می باشد که در محدوده نرمال می باشد.

سوال اول : رویکردهای تدریس خلاق چه نقشی بر ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی دارد؟

یافته های جدول (۵) نشان می دهد با توجه به سطح معنی داری شکل فوق (۰.۱۹۱) فرضیه صفر مبنی بر همگونی واریانس ها در سطح ۵ درصد رد نمی گردد. در نتیجه فرضیه برابری واریانس ها تایید می شود.

با توجه به یافته‌های حاصل از جدول ۵ نرمال بودن داده ها و یکسانی واریانس ها برای بررسی سؤال اصلی پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون استفاده می شود.

جدول ۶- رویکردهای تدریس خلاق

متغییر	تعداد	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	سطح معنا داری
رویکردهای تدریس خلاق-ارزشیابی	۱۰۰	۰/۸۷***	۷۵/۷٪	۰/۰۰۱

**= 0/01

این جدول بیانگر این است که بین رویکردهای تدریس خلاق و ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی در سطح معنا داری ۰/۰۱ به میزان ۰/۸۷ رابطه مستقیم و مثبت وجود دارد که نشان می دهد رویکردهای تدریس خلاق باعث افزایش ۷۵ درصدی یادگیری دانش‌آموزان خواهد شد.

۲- روش های تدریس خلاق از بعد زمان دادن و حمایت از ایده ها چه نقشی در ارزشیابی یادگیری دانش آموزان در مدارس کیفی دارد؟

جدول ۷- رویکردهای تدریس خلاق از بعد زمان دادن و حمایت از ایده‌ها

ردیف	متغیرها	B	خطای استاندارد	ضریب رگرسیون	معیار تصمیم	T	VIF	tolerance
ملاک	ثابت	ثابت	۲/۶۴۴	-	۰/۰۰۰	۵/۵۷۱		
پیش بین	زمان دادن- حمایت از ایده ها	۰/۰۸۳	۰/۰۵۰	۰/۲۳۲	۰/۳۱	۱/۶۵۰	۰/۸۴	۱/۰۰۰

R=0232 R2=0/034 F=2/723 SIG=0/000 dubrin-watson= 1.570

از آنجایی که ضریب همبستگی ۰/۲۳۲ «ضریب تعیین اصلاح شده ۰/۰۳۴ محاسبه شده است، به نظر می رسد که مدل رگرسیونی مناسب است. هر چه این مقادیرها به ۱ نزدیک تر باشند، مدل بیانگر رابطه بیشتری بین متغیر وابسته و مستقل است. به بیان دیگر مدل رگرسیونی توانسته درصد بیشتری از تغییرات متغیر وابسته را تحت پوشش قرار داده یا بیان

کند. در انتهای جدول نیز ستون Durbin-Watson آماره مربوطه را با مقدار ۱/۵۷۰ می‌دهد. اگر مقدار این آماره نزدیک به ۲ باشد، نشان از مستقل بودن باقی‌مانده‌ها خواهد داد. به این ترتیب باز هم شرط دیگری از شروط مربوط به رگرسیون خطی برآورده می‌شود. حال با توجه به این موارد مدل رگرسیونی به صورت زیر می‌باشد:

$$\text{Pref} = 14/728 + 0/083$$

در نهایت دو ستون آخر جدول ۷ مربوط به بررسی همخطی است. اگر مقدار Tolerance یا میزان تحمل از ۰.۱ یا VIF بزرگتر از ۱۰ باشد، مدل رگرسیونی از مشکل همخطی رنج می‌برد. در حالیکه در جدول خروجی هر دو این شاخص‌ها گواهی بر عدم وجود همخطی می‌دهند. بنابراین همانطور که در نمودارهای قبلی وجود همخطی دیده نشد، شاخص‌های VIF و Tolerance نیز تایید کننده این موضوع هستند. بنابراین روش‌های تدریس خلاق از بعد زمان دادن و حمایت از ایده‌ها در ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی نقش داشته و می‌تواند تبیین کننده این نقش باشد.

۳- روش‌های تدریس خلاق از بعد سرزندگی، پویایی، شادمانی و شوخ طبعی چه نقشی بر ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی دارد؟

جدول ۸- رویکردهای تدریس خلاق از بعد سرزندگی، پویایی، شادمانی و شوخ طبعی

ردیف	متغیرها	B	خطای استاندارد	ضریب رگرسیون	معیار تصمیم	T	VIF	tolerance
	ملاک ثابت	۱۹/۴۳۷	۲/۶۱۰	-	۰/۰۰۰	۷/۴۴		
	پیش‌بین‌ها	۰/۰۳۲	۰/۰۵۹	۰/۶۳۲	۰/۱۳	۰/۱۳۷	۰/۹۷	۱/۰۰۰

R=0.632 R2=0.026 F=0.19 SIG=0/000 dubrin-watson= 1.509

از آنجایی که ضریب همبستگی ۰/۶۳۲ «ضریب تعیین اصلاح شده ۰/۰۲۶ محاسبه شده است، به نظر می‌رسد که مدل رگرسیونی مناسب است. هر چه این مقادیر به ۱ نزدیک‌تر باشند، مدل بیانگر رابطه بیشتری بین متغیر وابسته و مستقل است. به بیان دیگر مدل رگرسیونی توانسته درصد بیشتری از تغییرات متغیر وابسته را تحت پوشش قرار داده یا بیان کند. در انتهای جدول نیز ستون Durbin-Watson آماره مربوطه را با مقدار ۱/۵۰۹ می‌دهد. اگر مقدار این آماره نزدیک به ۲ باشد، نشان از مستقل بودن باقی‌مانده‌ها خواهد داد. به این ترتیب باز هم شرط دیگری از شروط مربوط به رگرسیون خطی برآورده می‌شود. حال با توجه به این موارد مدل رگرسیونی به صورت زیر می‌باشد:

Pref = 14/437 + 0/032. بنابراین همانطور که در نمودارهای قبلی وجود همخطی دیده نشد، شاخص‌های VIF و Tolerance نیز تایید کننده این موضوع هستند. بنابراین روش‌های تدریس خلاق از بعد سرزندگی، پویایی، شادمانی و شوخ طبعی در ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی نقش داشته و می‌تواند آن را تبیین نماید.

۴- روش‌های تدریس خلاق از بعد چالش، تضاد و خطر پذیری چه نقشی بر ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی دارد؟

جدول ۷- رویکردهای تدریس خلاق از بعد چالش تضاد و خطر پذیری

ردیف	متغیرها	B	خطای استاندارد	ضریب رگرسیون	معیار تصمیم	T	VIF	tolerance
ملاک	ثابت	۲۰/۸۶۷	۱/۷۳۶	-	۰/۰۰۰	۱۲/۰۱۸		
پیش بین	چالش، تضاد و خطر پذیری	۰/۰۷۰	۰/۰۶۸	۰/۱۴۸	۰/۳۰۶	۰/۰۳۶	۰/۸۶	۱/۰۰۰

R=0.148 R2=0.001 F=1.072 SIG=0/000 dubrin-watson= 1.468

از آنجایی که ضریب همبستگی ۰/۱۴۸ «ضریب تعیین اصلاح شده ۰/۰۰۱ محاسبه شده است، به نظر می‌رسد که مدل رگرسیونی مناسب است. هر چه این مقادارها به ۱ نزدیک‌تر باشند، مدل بیانگر رابطه بیشتری بین متغیر وابسته و مستقل است. به بیان دیگر مدل رگرسیونی توانسته درصد بیشتری از تغییرات متغیر وابسته را تحت پوشش قرار داده یا بیان کند. در انتهای جدول نیز ستون Durbin-Watson آمار مربوطه را با مقدار ۱/۴۶۸ می‌دهد. اگر مقدار این آماره نزدیک به ۲ باشد، نشان از مستقل بودن باقی‌مانده‌ها خواهد داد. به این ترتیب باز هم شرط دیگری از شروط مربوط به رگرسیون خطی برآورده می‌شود. حال با توجه به این موارد مدل رگرسیونی به صورت زیر می‌باشد:

$$\text{Pref} = 20/867 + 0.070$$

بنابراین همانطور که در نمودارهای قبلی وجود همخطی دیده نشد، شاخص‌های VIF و Tolerance نیز تایید کننده این موضوع هستند. بنابراین روش‌های تدریس خلاق از بعد سرزندگی، پویایی، شادمانی و شوخ طبعی بر ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی موثر می‌باشد و می‌تواند آن را تبیین نماید.

۵- روش‌های تدریس خلاق از بعد مباحثه، آزادی، اعتماد و اطمینان چه نقشی بر ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی دارد؟

جدول ۸- بررسی میزان تاثیر و ضریب بتا متغیرها

ردیف	متغیرها	B	خطای استاندارد	ضریب رگرسیون	معیار تصمیم	T	VIF	tolerance
ملاک	ثابت	۱۵/۶۰۲	۳/۱۴۵	-	۰/۰۰۰	۴/۹۶۰		
پیش بین	مباحثه، آزادی، اعتماد و اطمینان	۰/۰۵۰	۰/۰۴۵	۰/۱۵۸	۰/۲۷۳	۱/۱۰۸	۰/۸۹۰	۱/۰۰۰

R=0.158 R2=0.005 F=1/227 SIG=0/000 dubrin-watson= 1.551

از آنجایی که ضریب همبستگی ۰/۱۵۸ «ضریب تعیین اصلاح شده ۰/۰۰۵ محاسبه شده است، به نظر می‌رسد که مدل رگرسیونی مناسب است. هر چه این مقادارها به ۱ نزدیک‌تر باشند، مدل بیانگر رابطه بیشتری بین متغیر وابسته و مستقل است. به بیان دیگر مدل رگرسیونی توانسته درصد بیشتری از تغییرات متغیر وابسته را تحت پوشش قرار داده یا بیان کند. در انتهای جدول نیز ستون Durbin-Watson آماره مربوطه را با مقدار ۱/۵۵۱ می‌دهد. اگر مقدار این آماره نزدیک به ۲ باشد، نشان از مستقل بودن باقی‌مانده‌ها خواهد داد. به این ترتیب باز هم شرط دیگری از شروط مربوط به رگرسیون خطی برآورده می‌شود. حال با توجه به این موارد مدل رگرسیونی به صورت زیر می‌باشد:

$$\text{Pref} = 15/62 + 0/050$$

بنابراین همانطور که در نمودارهای قبلی وجود همخطی دیده نشد، شاخص‌های VIF و Tolerance نیز تایید کننده این موضوع هستند. بنابراین روش‌های تدریس خلاق از بعد مباحثه، آزادی، اعتماد و اطمینان بر ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی موثر بوده. آن را تبیین می‌نماید.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به اهمیت استفاده از رویکردهای تدریس خلاق و تاثیر آنها در ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی پژوهش حاضر به بیان چهار رویکرد از رویکردهای تدریس خلاق و مولفه‌های آنها پرداخته و نقش استفاده از هر یک از این رویکردها را در تدریس خلاق و ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی مورد بررسی قرار می‌دهد.

یافته‌های این پژوهش نشان داد که رویکردهای تدریس خلاق در چهار بعد زمان دادن و حمایت از ایده‌ها به میزان ۲۳ درصد در یادگیری و ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی نقش داشته و این نتایج با نتایج کسب شده از پژوهش‌های قاسمی و همکاران (۱۴۰۱)، جهان دیده و همکاران (۱۴۰۰)، سید صمدی و همکاران (۱۴۰۰)، گلنوزا و همکاران (۲۰۲۳) و دورنوا (۲۰۲۳) همسو می‌باشد.

از بعد سرزندگی، پویایی، شادمانی و شوخ طبعی، به میزان ۶۳ درصد در ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی نقش دارد و می‌تواند به بهبود یادگیری و افزایش علاقه و همچنین شوق یادگیری منجر شود. این نتایج با نتایج کسب شده از پژوهش‌های شفیع سروستانی (۱۴۰۰)، سراجی و همکاران (۱۳۹۹)، شریف و همکاران (۱۳۹۹) و میر حسینی و همکاران (۱۴۰۰) همسو است.

از بعد چالش، تضاد و خطر پذیری ۱۴ درصد می‌تواند به بهبود یادگیری و در نتیجه افزایش عملکرد دانش‌آموزان منجر شود. این نتایج با نتایج تحقیقات هایترک زاده و همکاران (۱۴۰۰)، مرتضوی و همکاران (۱۳۹۹)، گودرزی و همکاران (۱۴۰۰)، حبیبی کلیر (۱۳۹۸) و نوروتیلساوی و همکاران (۲۰۲۲) همسو می‌باشد و نهایتاً از بعد مباحثه، آزادی، اعتماد و اطمینان به میزان ۱۵ درصد در ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی تاثیر دارد و می‌تواند به بهبود یادگیری و ایجاد رفتارهای عادلانه، حس آزادمندی و اعتماد در آینده برای آنها منجر شود. نتایج این پژوهش با پژوهش‌های قاسمی (۱۴۰۱)، صفریه (۲۰۲۰)، آلبوغبیش و همکاران (۱۳۹۹)، پیر حیاتی و همکاران (۱۳۹۹)، فردوسی و همکاران (۱۳۹۷)، مرزوقی و همکاران (۱۳۹۹)، گلنوزا و همکاران (۲۰۲۳) و نادریا^۱ و همکاران (۲۰۲۲) همسو می‌باشد.

^۱ : Zikirova Nadira Yoidosheva

جامعه امروز، نه تنها خواهان دانش‌آموزانی است که مهارت خواندن و شمردن را در مدرسه دارند؛ بلکه خواهان دانش‌آموزانی نیز می‌باشد که توانایی تفکر خلاق، انتقادی و حل مشکلات را دارند. با خلاقیت و رفتار ابتکاری، معلمان نه تنها به اهداف پیچیده آموزشی دست می‌یابند؛ بلکه می‌توانند مهارت‌های انتقادی را در دانش‌آموزان ایجاد کنند. این مسئله می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا مؤثرتر در جهان امروز عمل کنند (آفیدا و همکاران، ۲۰۱۳). برخی اقدامات نوآورانه که می‌توانند تغییرات اساسی در بدنه سیستم آموزشی ایجاد کند؛ به عنوان مثال در زمینه آموزش، نوآوری قابلیت بهبود محیطی را که می‌تواند به دانش‌آموزان در موفقیت در یادگیری کمک کند، دارد. اندکی احساس و درک نوآوری از سوی معلمان، منجر به ایجاد خلاق‌ترین رویکردهای یادگیری، اجرای جامع‌تر روش‌های تدریس و استفاده از ابزارها و فناوری‌های جدید می‌شود که به طور کلی به نفع دانش‌آموزان و سیستم آموزشی خواهند بود (زینال و ماتور، ۲۰۱۹).

با توجه به نتایج و یافته‌های این پژوهش می‌توان دریافت که استفاده از رویکردهای تدریس خلاق در ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در مدارس کیفی به میزان ۷۵ درصد باعث افزایش و بهبود عملکرد دانش‌آموزان شده و شوق و انگیزه به یادگیری را در درون آنها ایجاد و تقویت می‌کند و این همان چیزی است که ما در مدارس و در بین دانش‌آموزان به دنبال آن هستیم. روش‌های تدریس خلاق باعث رشد فکری دانش‌آموزان شده و فعالیت گروهی رشد پیدا می‌کند. باعث خلاقیت فکری و ذهنی دانش‌آموزان شده و همچنین موجب رعایت و احترام به حقوق همدیگر در کلاس می‌شود.

ایجاد حس اعتماد در کلاس و کمک به تفکر در دانش‌آموزان از ویژگی‌های مهم در تدریس به روش‌های خلاقانه است که به شیوه‌های مختلف در مدارس کیفی انجام می‌شود.

"از دیگر ویژگی‌های روش تدریس خلاقانه ایجاد ارتباط صمیمانه و با حس اطمینان در دانش‌آموزان است. دانش‌آموز و معلم می‌دانند فضایی امن بدون داوری می‌تواند محلی برای خود شکوفایی باشد".

"رشد و پرورش روحیه تیمی دانش‌آموزان و درک و احترام به تفاوت‌های فردی از دیگر موارد قابل توجه در استفاده از روش‌های تدریس خلاق است". همچنین "تدریس‌هایی که دانش‌آموزان را به فعالیت و تفکر بیشتری وا می‌دارد و در عین حال کلاس را یکنواخت و خسته کننده نمی‌کند و دانش‌آموزان برای مشارکت در بحث‌های کلاسی با هم‌کلاسی‌هایشان رقابت می‌کنند نیز از دیگر ویژگی‌های قابل توجه روش‌های تدریس خلاق است.

محدودیت‌های پژوهش

در انجام این پژوهش محدودیت‌هایی وجود داشت، از جمله اینکه تعداد مدارس کیفی در دسترس بسیار کم و معدود است به همین دلیل محقق با دشواری اطلاعاتی را در مورد مدارس کیفی به دست آورد.

همچنین از دیگر موارد قابل ذکر به عنوان محدودیت های پژوهش این بود که معلمان به دلیل مشغله فراوان در کلاس که ناشی از حجم زیاد مطالب درسی و محتوای ارائه شده از سوی برنامه ریزان درسی دوره ابتدایی است، از همکاری دریغ می فرمودند.

پیشنهادات

۱- پیشنهاد می شود در دوره های ضمن خدمت آموزش و پرورش و دانشگاه فرهنگیان روش های خلاق تدریس از سطح ابتدایی تا آموزش عالی توسط اساتید صاحب فن آموزش داده شود تا به طور گسترده در سراسر نظام آموزشی و دانشگاهی مورد توجه و استفاده قرار گیرد.

۲- با توجه به نقش روش های تدریس خلاق در ارزشیابی یادگیری دانش آموزان توصیه می شود در معلمان در مقاطع مختلف روش های نویت تدریس را آموزش ببینند و در کلاسها مورد استفاده قرار گیرد.

۳- با توجه به تاثیر بالای روش های تدریس خلاق در بعد سرزندگی و پویایی در ارزشیابی یادگیری دانش آموزان پیشنهاد می شود معلمان در کلاسهای درس با استفاده از کاردستی رنگ و پذیرش ایده های دانش آموزان محیطی شاد و پویا برای آموزش دانش آموزان فراهم نمایند.

۴- با توجه به نقش روش های تدریس خلاق در بعد چالش -تضاد و خطر پذیری در ارزشیابی یادگیری دانش آموزان پیشنهاد می شود در کلاس درس محیط چالش در رابطه با مسائل زندگی با استفاده از ابزارهای جدید آموزشی، مثل واقعیت افزوده و سایر موارد فراهم شود تا دانش آموزان بتوانند شرایط مواجهه با بحرانها را آموخته و بدانند چگونه با مسائل و چالشها روبرو شده و خطرپذیری را در کنار تفکر منطقی و روحیه چالش گری را با حل مسئله بیاموزند.

در پایان امید است پژوهش حاضر توانسته باشد هرچند کم و کوچک گامی در جهت خلاقیت و ایجاد و تقویت آن در میان معلمان و دانش آموزان همه مقاطع تحصیلی بالاخص مقطع ابتدایی که براساس شالوده نظام آموزش و پرورش هر کشوری است برداشته و شوق به یادگیری را در درون همه ما زنده نگه دارد.

منابع

-آلبوغیبش، نسا؛ شیخیان، محمود؛ خوانین زاده، ریحانه (۱۳۹۹). به کار بردن راهبردهای تئوری انتخاب بر کیفیت یادگیری دانش آموزان در کلاس مقاله منتشر شده در دومین کنفرانس ملی یافته های نوین در حوزه یاددهی - یادگیری در دوره ابتدایی - بندرعباس.

-اکبری پور، سمیه (۱۳۹۹). نقش ارزشیابی توصیفی در یادگیری دانش آموزان ابتدایی، پژوهشنامه اورمز، شماره ۵۳، صص ۲۴۱-۲۶۰.

-بیگی، نفیسه؛ رضا زاده بهادران، حمیدرضا؛ خسروی بابادی، علی اکبر (۱۴۰۰). آسیب های ارزشیابی توصیفی دوره ابتدایی از نگاه برنامه ریزان درسی ایران. دو فصلنامه نظریه و عمل در برنامه درسی، سال نهم، شماره ۱۸، صص ۹۹-۱۳۰.

-جهان دیده، جواد؛ سعدی پور، اسماعیل(۱۴۰۰). مقایسه اثر بخشی روش تدریس همیاری و کاوشگری بر خلاقیت دانش‌آموزان دختر پایه پنجم. پژوهش در برنامه ریزی درسی، سال هیجدهم، دوره دوم. شماره ۴۱، صص. ۱۹۰-۲۰۲.

-حسینی، ماه صنم؛ حیدری، مرضیه؛ همایون، حمیده؛ شریفی، محمد(۱۳۹۸). بازخورد در ارزشیابی توصیفی. نشریه مطالعات راهبردی علوم انسانی و اسلامی، شماره ۲۳، صص. ۱۱-۲۰.

-دلقندی، کاظم؛ دلقندی، محمد؛ مسکنی، حسن؛ حسن پور؛ حسن(۱۳۹۴) مقاله منتشر شده در کنفرانس ملی چارسوی علوم انسانی، شیراز.

-رسولی، سیده عصمت، امینی، حسین، قلی پور، مریم، حلیمی، علی، رودگریان، مریم و اکبرزاده، نجیبه. روش های تدریس خلاقانه. مقاله منتشر شده در اولین کنفرانس ملی یافته‌های نوین حوزه‌های یاددهی یادگیری، دانشگاه فرهنگیان استان هرمزگان.

-صاحبی، علی(۱۴۰۰). ترجمه هر دانش‌آموزی می‌تواند موفق شود. تهران: سایه سخن، ویلیام گلاسر.

-فردوسی، ابراهیم(۱۳۹۸). تعیین اثربخشی آموزش کیفی مبتنی بر نظریه انتخاب گلاسر بر راهبردهای مدیریت یادگیری و مسئولیت پذیری و خودپنداره ریاضی. پایان نامه منتشر نشده کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور مرکز نطنز، بخش علوم تربیتی، رشته روانشناسی تربیتی.

-قاسمی، علی؛ کدیور، پروین؛ کرامتی، هادی؛ عرب زاده، مهدی(۱۴۰۱). تبیین رویکرد معلمان به تدریس بر اساس هیجانات پیشرفت معلمان و خلاقیت هیجانی آنان با میانجی گری خوش بینی تحصیلی و خودکارآمدی معلم، مجله مطالعات آموزش و یادگیری، دوره ۱۴، شماره ۱، صص. ۱۲۹-۱۶۲.

-قنبری نومندانی، الناز؛ کاظم پور، محدثه(۱۴۰۱). فواید ارائه تدریس خلاق توسط معلم در مقطع ابتدایی و تاثیر آن بر ارتقای سطح یادگیری دانش‌آموزان. مقاله منتشر شده در پنجمین همایش روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی.

-میرحسینی، فاطمه؛ شیرازی، محمود؛ کریلایی هرفته، فاطمه صغری(۱۴۰۰). آموزش تئوری انتخاب بر افزایش سلامت روان و خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی. دو فصلنامه مطالعات روان شناختی نوجوان و جوان دوره ۲، صص ۱۸۸-۱۹۸.

-مرتضوی، مرتضی؛ گويا، زهرا؛ ملکی، حسن؛ غلام نژاد، سهیلا(۱۳۹۹). چالشهای اجرای ارزشیابی توصیفی درس ریاضی در دوره ابتدایی. دو فصلنامه نظریه و عمل در برنامه درسی، سال هشتم، شماره ۱۵، صص. ۱۹۳-۲۲۸.

-مرتضوی، مرتضی؛ ملکی، حسن؛ گویا، زهرا؛ غلام آزاد، سهیلا؛ حسنی، محمد (۱۳۹۹). ضرورت تدوین معیارهای روبریک کیفی بر اجرای موفقیت آمیز ارزشیابی توصیفی درس ریاضی دوره ابتدایی. فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، سال پانزدهم، شماره ۵۷. صص. ۴۵-۵۰.

-Roce Marsaulina, Dan Kia, Sri Rezki (2023). Quality schools from and educational policy point of view independent learning in Indonesia. Journal Kadesi, vol.4, no.2.

-Leishan Shi, Shuzhen Chen, Yan fungzhou (2023). The influence of social capital on primary school teachers creative teaching behavior: Mediating effects of knowledge sharing and creative teaching self – efficacy.

-Majidova Gulnoza Dadajon qizi (2023). Forming students creative thinking skills in foreign language lessons Ozbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar jurnali

-Sh. A. Buranova,(2023). WEB OF SCIENTIST: INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESERCH JOURNAL. VOL 4.

-Sabah Abdalla Essayed, Khamisah Saad Abdul Aziz Al- Abbad (2023). Investigation of creative teaching for high school mathematics teachers in Saudi Arabia International Education studies. Vol.16, no 1.

-Argi Eko Siswanto, Eka Sumbulatim Miatu Habbah, Fetiami Dwi Kurnia, Muhammad Ilham, Rekhano Andria Parastu, Reni Arista. (2022) kreatifitas guru dalam proses pembelajaran Sbdp di kelas VSDN 85/VII SEMARAN Jurnal Manajemen dan Pendidikan dasar.

-F. Buchberger, BP Campos, D. Kallos, J. Stephenson (2022). Thematic Network on teacher education in Europe.

Abstract

The purpose of this research is to investigate the role of creative teaching approaches in the evaluation of students' learning in qualitative schools, which is applied in terms of purpose and correlational in terms of descriptive method. The statistical population of the research includes teachers and students of qualitative primary schools in Alborz province and Tehran province. In order to collect data in the teachers' creative teaching methods section, a researcher-made questionnaire based on the standard creative teaching questionnaire was used, which includes 44 questions in 4 dimensions: giving time and supporting ideas, vitality, dynamism-happiness and humor, challenge, conflict and Risk-taking and finally the dimension of discussion is freedom-trust and confidence and it examines the components of creative teaching in quality schools. The validity of the questionnaire was confirmed by professors and experts, and the face validity of the Bartlett-Keyser and Mir-Oklin coefficient was calculated as 0.86. Reliability is also reported using Cronbach's alpha coefficient of 0.806 for the entire questionnaire. Also, in order to collect learning evaluation data, qualitative descriptive report cards of students of quality schools (approved performance description report of the country's education) were used in the second semester of the academic year 1402-1401. The data were calculated using SPSS24 software and Pearson's correlation coefficient tests (after checking the normality of the data and the equality of variances) as well as linear regression. The results showed that creative teaching approaches have a positive relationship with students' learning evaluation, and it has a role of 23%, 64%, 14% and 15% in its four dimensions, respectively. Therefore, it is suggested that in addition to the development of quality schools, the goals and methods of teaching and management in these schools should be used to improve schools in the country in order to improve learning and improve the performance of students.

key words: Creative teaching methods, evaluation, qualitative schools, students learning